

Posudok habilitačnej práce

Petr Neruda: Čas neandertálců.

Moravské zemské muzeum, Ústav Anthropos, Brno 2016

Posudzovaná publikácia **Mgr. Petra Nerudu, PhD.: Čas neandertálců, Brno 2016**, je monografiou, ktorá vychádza z jeho bohatých skúseností tak na poli terénnej práce ako aj následne s analýzami a vyhodnocovaním získaného archeologického materiálu a poznatkov.

Objasnenie postavenia neandertálcov v antropogenéze človeka je predmetom neutíchajúceho záujmu bádateľov v európskom i svetovom meradle. Neandertálci boli dôležitým článkom vo vývoji ľudského rodu a zanechali po sebe početné pamiatky, preto je vedecký záujem o nich stále aktuálny. Východiskovým bodom pre autora práce sú kostrové pozostatky neandertálcov nielen z Moravy ale aj zo zahraničia. Pre stanovenie vývoja neandertálskej populácie je dôležité vymedzenie ich chronologického a stratigrafického postavenia. Na jednotlivých príkladoch P. Neruda prezentuje pomerne detailný prehľad minulých i súčasných klimato-stratigrafických systémov, v rámci ktorých neandertálci spadajú do obdobia medzi 300 000 až 40 000 rokmi pred n.l..

Ukončenie existencie tohto ľudského druhu je spojené s nejasnosťami a vytvára mnohé otázky, ktoré sa s rozvojom archeológie a prírodovedných disciplín menia, alebo upresňujú. Týka sa to hlavne interakcií s anatomicky modernými ľuďmi, ktorí sa napokon presadili vo vývoji ľudského rodu.

Petr Neruda je autorom (alebo spoluautorom) viacerých monografií i početných odborných štúdií a článkov o výskumoch dôležitých stredopaleolitických lokalít. Pri písaní tejto publikácie zhrnul výsledky vlastných i starších výskumov a rozšíril ich o európsku problematiku, čím autor dokázal vysokú úroveň znalostí odbornej literatúry a dokladoval schopnosť jej kritického výberu a interpretácie. Pri novej klasifikácii starších archeologických materiálov bol členom alebo vedúcim medzinárodného, spravidla interdisciplinárneho tímu. Vytvoril tým podmienky pre integráciu archeologických metód s prírodovednými, ktorých výsledkom je utvorenie plastického obrazu života neandertálcov na pozadí determinujúcich zmien klímy a prírodného prostredia.

V posudzovanej publikácii Petr Neruda zobrazil život a činnosti neandertálcov na základe kritického posúdenia archeologických nálezov z hľadiska dnešných vedomostí. Týka

sa to sídliskovej stratigrafie, potravinových zdrojov, kamenných surovín, technológie ich opracovania a typológie nástrojov. Nevyhýba sa ani problematike sociálnych vzťahov a estetických prejavov.

Petr Neruda je skúsený bádateľ, ktorý sa výskumu stredného paleolitu venuje dlhodobo. Text publikácie je napísaný zrozumiteľným štýlom, navyše je doplnený pozoruhodným kresbami, ktoré veľmi názorným spôsobom ilustrujú jednotlivé stránky života neandertálcov.

Vynikajúcou myšlienkou bolo tiež publikovať text dvojjazyčne - v češtine aj v angličtine. Týmto spôsobom sa práca stala prístupnejšia zahraničným bádateľom.

Pre archeológov je trochu nezvyčajný spôsob citovania literatúry formou poznámok. Domnievam sa, že sa mohol – pre jednoduchšiu orientáciu - uverejniť ešte aj zoznam literatúry podľa abecedného zoradenia autorov.

Posudzovaná práca **spĺňa všetky požiadavky** kladené na úroveň habilitačných prác v odbore archeológia a preto ju **odporúčam na habilitačné pokračovanie**.

V Košiciach 8.9.2017

doc. PhDr. Ľubomíra Kaminská, DrSc.

Archeologický ústav SAV, OVVS

Hrnčiarska 13

040 01 Košice, SK

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
SLOVENSKEJ AKADÉMIE VIED
Oddelenie pre výskum vých. Slovenska
Hrnčiarska 13
040 01 KOŠICE